

Dosarul nr. 2ra-1190/22
2-21114189-01-2ra-26082022

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud: I. Dragulean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Valeriu Bîrsan împotriva Nataliei Rusu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, și la

cererea reconvențională depusă de Natalia Rusu împotriva lui Valeriu Bîrsan, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț cu privire la stabilirea copilului minor,

împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Valeriu Bîrsan, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 29 iulie 2021, Valeriu Bîrsan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Rusu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu tata, Valeriu Bîrsan.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, între Valeriu Bîrsan și Natalia Rusu au avut loc relații de concubinaj, iar la data de xxxxx, s-a născut fiul xxxxx. Astfel până la începutul anului 2021, Natalia Rusu împreună cu fiul lor comun xxxxx, au locuit în gospodăria lui și a mamei ultimului din satul Hancăuți, r-nul Edineț, unde dânsul locuiește și la moment. În decursul relațiilor de concubinaj, Natalia Rusu împreună cu fiul lor comun xxxxx, s-au aflat în grija și întreținerea lui, menționându-se faptul că chiar și după ce relațiile lor au încetat, ultimul le oferea sprijinul material.

A menționat reclamantul că, după câteva întrevederi cu copilul – xxxxx, reclamantul a înțeles că Natalia Rusu nu se isprăvește cu obligațiile părintești. Astfel, prin prezenta cerere reclamantul solicită instanței stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu tata – Valeriu Bîrsan, cu domiciliul din s. Hancăuți, r-nul Edineț.

A susținut că, făcând o interpelare la Centrul Medicilor de Familie raionului Edineț, a primit răspuns precum că Natalia Rusu (Boico), se află la evidența medicului psihiatru din anul 2010, fapt despre care nu a cunoscut.

A afirmat reclamantul că, copilul xxxxx este atașat profund față de reclamant, dorind să locuiască în permanență cu tata lui – Valeriu Bîrsan.

Consideră reclamantul că, instanța judecătorească urmează să ia în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului.

A declarat reclamantul că, dacă instanța va decide ca copilul xxxx să locuiască împreună cu reclamantul, în urma încetării relațiilor de concubinaj, ultimul nu va împiedica contactul copilului cu mama lui – Natalia Rusu (Boico).

A susținut reclamantul că, pentru dezvoltarea plină și armonioasă a personalității sale, copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere, reclamantul consideră, că domiciliul copilului xxxxx, urmează a fi stabilit cu tata – Valeriu Bîrsan.

Solicită reclamantul, stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx, cu tata – Valeriu Bîrsan.

La 09 noiembrie 2021, Natalia Rusu, reprezentată de avocatul Nicolae Baban, a depus cerere reconvențională împotriva lui Valeriu Bîrsan, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx a.n. 29 iulie 2015, împreună cu mama – Natalia Rusu (f.d.45).

Prin hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, acțiunea inițială depusă de Valeriu Bîrsan a fost respinsă și a fost admisă acțiunea reconvențională depusă de Natalia Rusu. A fost stabilit domiciliul copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, împreună cu mama, Natalia Rusu, născută la 21 decembrie 1985.

La data de 08 decembrie 2021, Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat apel nemotivat, iar la data de 26 ianuarie 2022 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Valeriu Bîrsan să fie admisă, iar acțiunea reconvențională depusă de Natalia Rusu să fie respinsă.

Prin decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu și a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit circumstanțele faptice ale litigiului dat și s-a ghidat exclusiv de asigurarea preeminenței și supremației drepturilor și intereselor copilului.

La fel, instanța de apel a remarcat că, instanța de fond întemeiat a conchis că ambii părinți dispun de condiții sociale și de trai necesare pentru creșterea și dezvoltarea multilaterală a copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, ambii părinți își iubesc copilul și participă activ la creșterea și educarea lui, însă, interesul superior a copilului este singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești, urmează a ține cont de întregul complex de împrejurări menit să asigure copiilor o dezvoltare fizică, morală și intelectuală

armonioasă, interesând nu numai posibilitățile materiale ale părinților, ci și vârsta copilului, comportarea părinților înainte de separare, gradul de atașament și preocupare pe care au manifestat față de copil, precum și legăturile afective ce s-au stabilit între părinți și copil, între copil și alți membri ai familiei extinse, stabilind domiciliul copilului minor xxxxx împreună cu mama Natalia Rusu, care posedă calități morale și spirituale corespunzătoare și necesare și poate crea în continuare cele mai favorabile condiții pentru educarea și creșterea copilului minor xxxxx. În familia mamei persistă liniștea, siguranța, dragostea și armonia, spre deosebire de mediul familial pe care-l poate crea tatăl copilului - un climat violent.

Totodată, instanța a luat în considerație și explicațiile copilului minor, care și-a exprimat dorința de a locui împreună cu mama și frații săi, iar instanțele de fond și apel au ținut cont obligatoriu de opinia copilului cu cine din părinți dorește să locuiască.

Instanța de apel a reținut că copilul minor xxxxx, după separarea părinților în vara anului 2021, a continuat să locuiască cu mama sa, și cu cei doi frați, xxxxx și xxxxx, cu care de la naștere se află împreună și cu care este într-o legătură strânsă din punct de vedere moral și spiritual, cu care locuiește și până la moment.

Subsecvent instanța de apel a remarcat faptul că, ar fi în detrimentul copilului de a-i schimba anturajul deja format și de al încredința în continuare pentru creșterea și întreținerea tatălui, adică a-l plasa într-o altă locuință și altă localitate, și a-l despărți de frații lui cu care se află zilnic.

La data de 21 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale depusă de Natalia Rusu.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei contestate nu a luat în considerație toate circumstanțele importante. Iar concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Normele de drept material și procedural au fost încălcate și aplicate eronat.

A menționat că instanța de judecată la stabilirea domiciliului copilului, trebuia să determine, cu care din părinți dorește să locuiască copilul, acest lucru necesitând ajutorul specialiștilor, însă instanța de judecată a ridicat problema numirii unui examen psihologic medico-legal.

Susține recurentul că copilul va fi pe deplin pregătit să locuiască independent în societate și să fie educat în pace, demnitate, libertate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 09 iunie 2022, și a fost expediată participanților la proces la adresa poștală la 20 iulie 2022, fiind recepționată de recurent la data de 21 iulie 2022, iar recursul a fost declarat de 21 iulie 2022.

Astfel, recursul declarat, este în termen.

La 29 august 2022 în adresa intimațiilor Natalia Rusu și Direcției asistență socială și protecția familiei Edineț a fost expediată copia recursului declarat de

Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 210).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Valeriu Bîrsan, reprezentat de avocatul Cristina Lungu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic